

Podplukovník Jiří B r u s,
podplukovník Vladimír K o v á ř

Průlom obrany nepřítele v POV zahájené bez použití JZ*)

Jedním z úkolů přípravy velitelů a štábů je procvičování otázek bojové činnosti bez použití JZ.

V článku se vyjádříme k organizaci a metodice prolamování obrany nepřítele.

Toto nerozlučně souvisí s vedením bojové činnosti bez použití JZ. Proniknout obranou nepřítele v těchto podmínkách vyžaduje zvláštní, důkladnou organizaci palebného zabezpečení, která nám umožní potřebný stupeň umlčení a ničení nepřátelské obrany v předem zvoleném úseku, aby vojska byla schopna proniknout taktickou hloubkou obrany a vyjitím do operačního prostoru zlomit obranu nepřítele v celé šířce pásma útoku.

Vznik podmínek pro průlom obrany nepřítele v POV

Vycházíme-li z počtu sil a prostředků NATO na střeoevropském válčišti a připočteme-li k tomu síly, které mohou být v krátkém čase dopraveny do Evropy ze zámoří, dospějeme k závěru, že nemá dostatek sil k tomu, aby bez jaderné podpory přešlo do útoku

na celé frontě našeho válčiště, byť s omezeným cílem.

Domníváme se, že akce NATO v Evropě při vedení bojové činnosti bez použití jaderných zbraní budou charakteristické právě různorodou bojovou činností. Nepřítel za zmíněných

*) Článek má pomoci k přípravě na velitelská zaměstnání. Názory autorů jsou totožné s oficiálními názory MNO.

podmínek může na některých operačních směrech přejít do obrany s cílem udržet stanovené čáry, což mu umožní na druhých směrech vytvořit silná úderná uskupení.

Počítáme, že vojenské akce sil NATO budou spíše zaměřeny proti jednotlivým státům naší koalice a mohou být výsledkem nejen vojenského hodnocení sil, ale i výsledkem hodnocení okamžité politické situace v Evropě.

S nutností prolamovat obranu nepřitele se můžeme setkat i v jiných fázích operace. Nepřítel může přejít

do obrany v důsledku neúspěšného střetného sražení, při obraně boků a týlu hlavního úderného uskupení a v některých dalších případech.

Proto bereme v úvahu, že náš některý svaz (případně vyšší svaz) může stát před problémem útoku na nepřitele, který přešel do obrany. Bude nucen nejen vést střetné sražení, ale v některých případech i průlom obrany nepřitele, která bude typická celou řadou předem připravených palůb, léček a silných protiztečí.

Obranná operace polní armády bez použití JZ podle názoru velení NATO

Vedení obranných operací bez použití JZ bude mít mnoho společného s teorií i praxí 2. světové války. Na druhé straně však vylučuje úplný návrat k těmto principům v důsledku kvalitativních změn ve výzbroji vojsk a především v důsledku nepřetržitého nebezpečí použití JZ.

Své uskupení v Evropě pokládá NATO za dostatečně silné, ovšem s tím, že bude v krátkém čase posílno svazky, přisunutými z jiných kontinentů a válčící.

I když v současné době počet prisunovaných sil bude závislý i na okamžitém postoji Francie k cílům, sledovaným tímto druhem války, a nelze říci, že by byl zvláště příznivý pro NATO, je třeba počítat se značnými lidskými zálohami západu i značnými možnostmi jeho ekonomiky. Zvažujeme i tu skutečnost, že americké, západoněmecké a francouzské svazky výrazněji převyšují naši divizi pokud se týče palebných možností, počtu protitankových řízených střel i počtu živé síly.

Při vedení obrany bez použití JZ vidí velení NATO tyto odlišnosti:

- bojovou činnost vedou vojska v podmínkách nepřetržitého nebezpečí použití JZ;

- nepřítel ničí vševojskové svazky

a svazy při širokém použití letectva a dělostřelectva;

- předpokládá široké použití letectva, které je hlavní údernou silou na válčisti. Rovněž předpokládá, že vybudování vzdušné nadvlády ve vzduchu bude mít daleko větší význam;

- uskupení nepřitele bude ničit postupně;

- vojska povedou bojovou činnost v rozptýlených sestavách. Na směrech hlavního úderu nepřitele budou vytvářet značné hustoty, zejména na směrech, které z hlediska konfigurace terénu umožní útočícím vojskům použít všech druhů vojsk. Na druhé straně však zdůrazňuje, že pro rozmístění záloh platí stejné zásady, jako při vedení činnosti s použitím JZ;

- narůstá úloha záloh, které zabezpečují potřebné hustoty a narůstání úsilí, umožňují přehrazení směrů i rozhodné protizteče a protiúder;

- narůstá úloha zátarasů všeho druhu.

Podle toho, jak v současné době známe názory našeho pravděpodobného nepřitele, může obrana na středoevropském válčisti, podobně jako obrana při zahájení války bez použití JZ, zahrnovat pásmo příkrytí (v našem pojetí zabezpečovací pásmo),

obránná pásma a strategickou čáru obrany.

Hloubka zabezpečovacího pásma může dosáhnout 25 — 50 km a jeho přední kraj bude většinou procházet na státní hranici. Na některých směrech se však může hloubka zabezpečovacího pásma zkracovat. Tuto tendenci jsme mohli zaznamenat především v souvislosti s realizací koncepce „přední obrany“, prosazované především západoněmeckým velením.

Pásma obrany může zahrnovat přední a několik mezilehlých pásem obrany, konečné pásmo obrany a řadu příčných postavení.

Přední pásmo obrany bezprostředně navazuje na zabezpečovací pásmo a dosahuje hloubky 20 až 30 km, první mezilehlé pásmo může být od předního okraje předního pásma obrany na 30 — 60 km, druhé mezilehlé pásmo 60 — 150 km a konečné pásmo obrany až 200 km od předního kraje.

Poslední důležitou obrannou čarou se jeví strategické pásmo obrany.

Rovněž v celkovém chápání principů obrany došlo k některým změnám.

Tak např. pozici obrana byla nahrazena tzv. obranou prostoru (nebo rájónu).

Podstata obrany prostoru spočívá v tom, že se počítá s udržením určitého rájónu. Přitom obrana prostoru může být organizována jak na široké, tak i na normální frontě. Při vytvoření obranné sestavy se většina sil vylučuje do předního pásma obrany s cílem udržet výhodné terénní čáry.

Obrana prostoru je tedy dalším rozvitím pozici obrany. Nové pojetí spočívá především v tom, že nejsou přesně odlišena dřívější obranná postave-

ní. Toto se nejvíce odrazí ve struktuře obrany na stupni divize, brigády a praporu.

Pokud se týče obsazení jednotlivých prvků obrany nepřítel, může v pásmu překrytí (podle zkušeností ze cvičení) působit okolo 20 % sil z celkového počtu (nejen lop, průzkumné prapory, ale celé obrněné a tankové divize). Přední pásmo obrany brání zpravidla asi 50 % sil a zbývající síly jsou v záloze.

Šířka pásma obrany polní armády může dosahovat 200 i více km, armádního sboru 60 — 120 i více km, divize 20 — 30 i více km, zvláště pak v horském a zalesněném terénu.

Velení NATO připouští tři způsoby přechodu do obrany:

1. Plánovitě zaujetí obrany mimo dotyk s nepřítel (nebo do zahájení války). Pak bude členění obrany úplné, včetně zabezpečovacího pásma.

2. Přechod do obrany na důležitých čarách v průběhu války s cílem zastavit útok nepřítel. K tomu mohou být především využita pásma v hloubce teritoria, která mohou být připravována v průběhu válečného střetnutí.

3. Vynucený přechod do obrany v bezprostředním dotyku s nepřítel. V tomto případě nebude připraveno a obsazováno zabezpečovací pásmo a rovněž operační a bojové uclenění bude poněkud jiné (nebude v řadě případů druhý sled apod.).

Každý z vyjmenovaných způsobů se bude odlišovat i dokonalostí ženíjní přípravy obranných čar, různým stupněm organizace paleb, zátarasů, hloubkou obrany, hustotou sil a prostředků, silou záloh a druhých sledů.

Zvláštnosti organizace průlomu obrany nepřítel

Průlom obrany nepřítel není otázkou zcela nová. Řadu norem bude vhodné si osvěžit a k některým přistupovat poněkud jiným způsobem.

Nepřetržitě nebezpečí použití jader-

ných zbraní nám nedovolí (právě tak jako nepřítel) soustředit pro průzkum takové síly a prostředky, jak tomu bylo v průběhu 2. světové války.

Rovněž mechanika vlastního průlo-

mu bude odlišná. Vzhledem k činnosti nepřítele a situaci vlastních vojsk může být průlom zahajován vně dotyku s nepřítelem (tzn. vyvedením sil z hloubky), nebo přímo z dotyku (viz schéma příloha 1).

Jsme toho názoru, že hlavním způsobem prolamování obrany bude první způsob, tzn. s vyvedením sil z hloubky. Tak budou zahajovány první operace, tímto způsobem mohou být prolamována obranná pásma v hloubce.

Teprve nepodaří-li se tento druh průlomu, nebo v případě značného vyčerpání vojsk, která splnila svůj úkol, nebo která z jiných důvodů nebudou schopna pokračovat v útoku, a rovněž v případě přechodu do útoku po předchozím vedení dočasné obrany může být průlom zahajován z dotyku, případně i kombinovaným způsobem (část vojsk z dotyku a část může být vysazována po vyvedení z hloubky).

Volba směru hlavního úderu a úseku průlomu bude ovlivněna především uskupením sil nepřítele. Při jejich volbě musí velitelé přihlížet k nutnosti využít nejslabších míst v obraně nepřítele. Z hlediska sil a prostředků nebudou naše svazy a svazky schopny prolamovat obranu nepřítele v celé šířce pásma útoku,

ale pouze v jeho určité části, tzn. v úseku průlomu.

Šířka pásma průlomu bude závislá na několika činitelích. Především bude určována palebnými možnostmi svazu a svazku, kapacitou zvoleného směru a hustotou sil nepřítele. Naše řády hovoří o šířce úseku průlomu divize v rozmezí do 4 km. Máme za to, že tato šířka platí za předpokladu, že divize nepřítele brání pásma okolo 20 — 30 km a naše divize útočí v pásmu 10 km. V případě rozšíření pásma obrany divize nepřítele nebo pásma útoku našeho svazku (což bude charakteristické především pro první operace, kdy nebude dostatek sil) se budou tyto normy měnit.

Určujícím činitelem šířky pásma průlomu jsou palebné možnosti, vyjádřené schopností svazku umlčovat opěrné body rot 1. a 2. sledu (po odečtení hodnot, potřebných k umlčení dělostřelectva nepřítele, velitelských stanovišť a záloh v hloubce). Při výpočtu úseku průlomu bereme v úvahu i možnosti letectva, i když v tomto případě jeho hlavním posláním bude umlčovat cíle v hloubce obrany a bránit nepříteli v manévru do prostoru průlomu.

V zásadě můžeme říci, že armáda může prolamovat obranu nepřítele na směru hlavního úderu v šířce 10 až 12 i více km.

Organizace průlomu obrany nepřítele při zahájení první armádní operace s důrazem na volbu směru hlavního úderu

První operace, zahajované průlomem obrany nepřítele, budou charakteristické tím, že volba doby zahájení průlomu bude v našich rukou a k zabezpečení průlomu bude možné přibrat maximum palebných prostředků, což nebude vždy možné při průlomu v průběhu operace.

Značná složitost je v tom, že obrana nepřítele může být v různé vzdálenosti od státní hranice. V některých

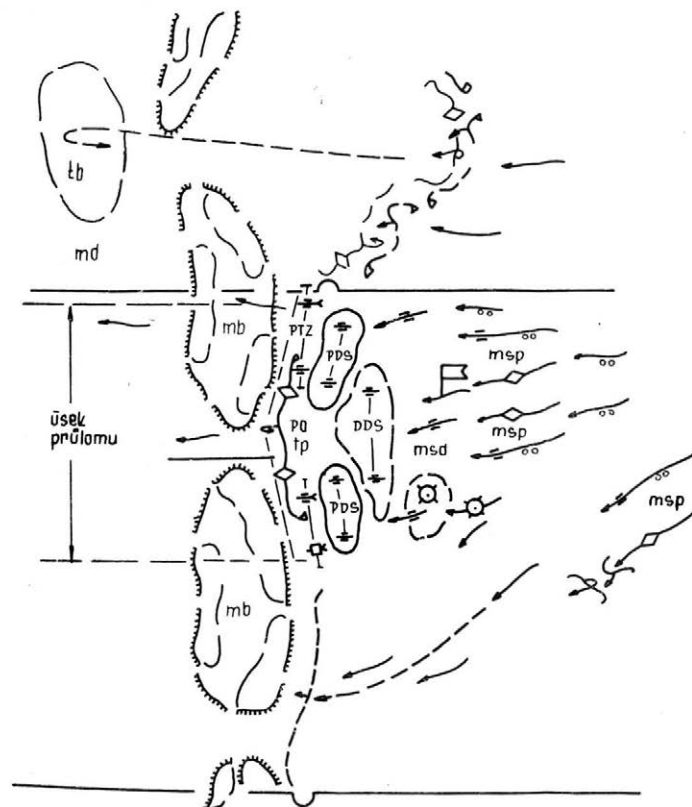
případech může být v dosahu našich klasických prostředků, ve většině případů však bude přední kraj obrany mimo jejich dosah a vojska budou nucena před jeho prolomením překonávat zabezpečovací pásmo, zpevněné řadou zátarasů. Celá organizace průlomu bude někdy znásobena složitými geografickými podmínkami.

Rovněž nebude možné, abychom zjistili předem všechny podmínky, za

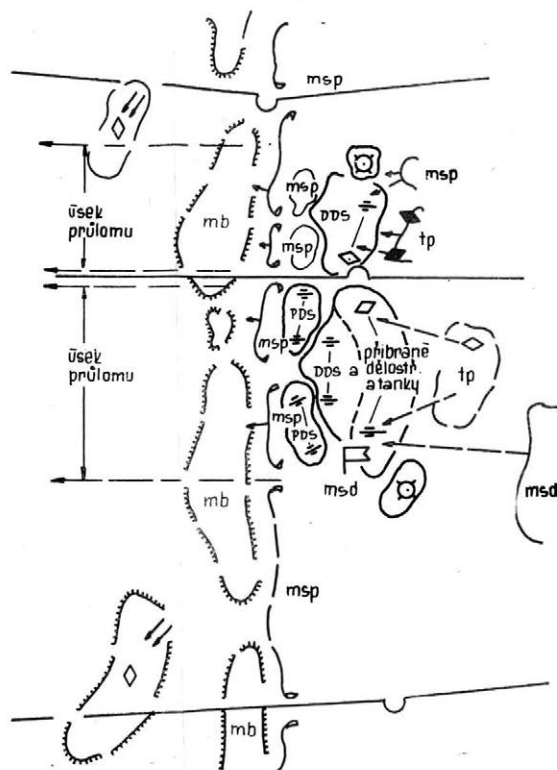
VARIANTY PRŮLOMU

PŘÍLOHA I

VYVEDENÍM SIL Z HLoubKY

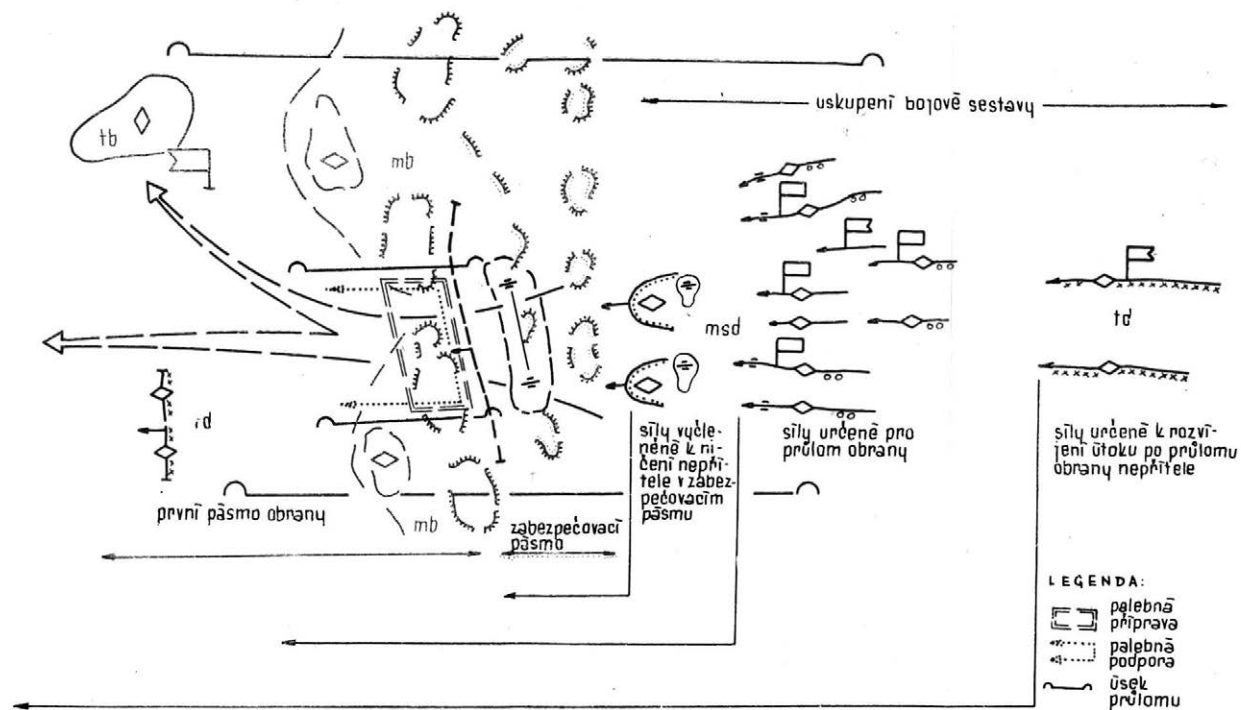

PRŮLOM Z DOTYKU

PRŮLOM OBRANY BEZ POUŽITÍ JZ

PŘÍLOHA 2

kterých budeme zahajovat boj. Obranu na státní hranici může nepřítel zaujmout prakticky přes noc. Tam, kde jsme očekávali rychlé přenesení bojové činnosti na území nepřitele se za těchto podmínek může stát tvrdým oříškem a v případě nepřipravenosti našich velitelů a štábů může stát mnoho obětí i značně vyčerpat naše síly již v samotném počátku.

Volbu úseků průlomu bude do značné míry ovlivňovat terén (zejména horský a zalesněný), jeho konfigurace a možnosti rozvinout síly v omezeném prostoru. Při tom bude účelné soustředit maximum sil a prostředků na ty směry, které mají největší kapacitu.

Útok bez použití JZ bude charakterizován údery, směřujícími k obklíčení a postupnému zničení hlavních sil nepřitele. Přitom bude nutné pro směr hlavního úderu vybrat nejslabší místa, která nám umožní vyjít do boku a týlu hlavního uskupení nepřitele.

Ve většině případů směr hlavního úderu a úsek průlomu nebude totožný se směrem hlavního úderu, zvoleným pro útok s použitím JZ.

Tyto okolnosti staví před štáby úkol vytvořit takové uskupení sil a prostředků, které by nesvazovalo manévry, ale naopak umožňovalo zasadit svazky na směr, kde je předpoklad dosažení vysokých temp útoku. Tato situace i nutnost oklamat nepřitele o skutečném směru hlavního úderu bude v některých případech vyžadovat manévry silami a prostředky, využít i svazků druhého sledu a jejich neočekávaným zasazením oklamat nepřitele o skutečném výběru hlavního úderu. Tzn. že bude výhodné nevyvádět všechny svazky, předurčené do prvního operačního sledu, těsně ke státní hranici, ale vytvořit pro některé z nich a rovněž pro svazky druhého sledu takovou situaci, aby mohly být zasazeny na kterémkoliv směru bez časové ztráty a nutnosti jejich přeskupování.

Potřeba silného palebného zabezpečení bude vyžadovat silných dělostřeleckých skupin v plucích a divizích. Vytváření armádních dělostřeleckých skupin pokládáme za nepravděpodobné.

Operační uskupení svazu by mělo v zásadě odpovídat i potřebě překonat při zahájení operace hlubší či mělčí zabezpečovací pásmo při zachování základního uskupení vojsk k průlomu (viz **schéma příloha 2**). Z tohoto hlediska najdou své uplatnění silné předsunuté odřady, vyčleněné ze svazků prvního sledu, posílené dělostřelectvem a jednotkami pohraniční stráže.

Bojová sestava svazků by měla být učleněna tak, aby zejména v horském terénu zahajovaly průlom motostřelecké útvary, zatím co tankové pluky budou zpravidla v druhém sledu připraveny k plnění úkolů předsunutých odřadů po prolomení obrany brigád prvního sledu, nebo k rozvíjení úspěchu případně k plnění některých dalších úkolů.

Poněkud jinak pohlížíme i na pohotovost vojsk k průlomu obrany nepřitele. V případě nutnosti prolamování obrany při zahájení první armádní operace bude výhodnější i za cenu určitého zdržení důkladně připravit průlom, než zahájit útok nedostatečně připravený a tím se vystavit nebezpečí zmaření operace v samém jejím začátku. Palebné zabezpečení bude totiž vyžadovat před zahájením průlomu důkladný průzkum a splánování paleb, upravit uskupení tak, aby odpovídalo požadavkům průlomu, přisunout dělostřelectvo a tanky svazků druhého sledu a přitom dodržet zásady maximálního utajení. Pak bude příprava trvat 15 — 20 hodin času.

Při organizaci průlomu počítáme i se zneškodňováním jaderných fугасů. Tento úkol bude trvale platný právě tak, jako povinnost nepřetržitě ničit jaderné prostředky nepřitele.

Organizace průlomu v průběhu útočné operace

Jak jsme uvedli, může být průlom v průběhu útočné operace zahajován po vyvedení vojsk z hloubky, nebo z dotyku, případně i kombinovaným způsobem.

Při organizaci průlomu po vyvedení sil z hloubky vycházíme z těchto požadavků:

- do předpokládaného úseku průlomu je nutné předsunout palebné prostředky tak, aby mohly zahájit palebnou přípravu při vyjití vojsk na účinný dostřel nepřátelského dělostřelectva;

- v průběhu útoku a přibližování k obraně nepřítele je třeba z chodu soustředit potřebné síly do úseku průlomu a vytvořit odpovídající sestavu;

- aktivní činností PO a průzkumných odřadů získat maximum zpráv o nepříteli;

- včas organizovat přesun a zaujetí VS tak, abychom mohli řídit průlom a zabezpečit spolehlivé velení.

Pro tento způsob bude charakteristické to, že svazky budou zpravidla závislé pouze na svých silách, budou pocítovat velký nedostatek zpráv o obraně nepřítele a průlom budou organizovat pod značným tlakem času. Palebné přípravy nebo přepadu se zpravidla nebudou zúčastňovat dělostřelectvo a tanky druhého sledu a záloh armády, neboť její operační sestava bude značně roztažena a přibrání těchto prostředků bude časově neuskutečnitelné.

Poměrně jiná situace bude vytvořena při zahajování průlomu obrany nepřítele vojsky v dotyku. V tomto případě bude možno přibrat k palebné přípravě dělostřelectvo druhých sledů a záloh armády, průzkum bude uskutečněn značnými silami v dotyku, průlomu bude zpravidla předcházet přeskupení sil a prostředků.

V tomto případě bude organizace průlomu klást značné požadavky na utajení všech příprav a opatření.

Organizace palebného zabezpečení průlomu obrany nepřítele

Na organizaci palebného systému a dovedném manévrování závisí úspěch operací bez ohledu na to, jsou-li vedeny bez nebo s jadernými prostředky.

V operaci bez použití JZ dochází k zásadní změně v organizaci a plánování palebného systému. Těžiště se přenáší z frontu a armády na vševojskové svazky. Náplň organizace a plánování palebného systému na operačním stupni bude spočívat především v kalkulaci potřeby dělostřelectva a letectva k prolomení nepřátelské obrany a rozvíjení operace do hloubky, posílení podřízených svazů a svazků a řízení činnosti vyčleněného úsilí letectva. Vlastní organizace, plánování a uskutečnění palebného systému (palebné přípravy a podpo-

ry) na jednotlivých směrech, bude náplní vševojskových svazků.

Toto je dáno:

- kvalitativně odlišnými palebnými prostředky s podstatně nižším dosahem a účinností;

- průlom je uskutečňován, vzhledem k organizaci obrany nepřítele, dodržování zásad rozptýlení vojsk a dalších opatření vyplývajících z možnosti rychlého přechodu k použití jaderných zbraní **na jednotlivých směrech**;

- množství dělostřelectva postačuje zpravidla jen k posílení svazků prvního sledu;

- vzhledem k rozptýlené sestavě, množství dělostřelectva a jeho palebného dosahu není účelné vytvářet armádní dělostřelecké skupiny a tudíž

i organizovat samostatný palebný systém.

Základem palebného systému v operaci bez použití JZ je klasické dělostřelectvo a letectvo. Na tyto prostředky jsou kladeny kvalitativně i kvantitativně odlišné požadavky, zejména při zabezpečení průlomu.

Úloha dělostřelectva je dána těmito ukazateli:

- dělostřelectvo je kromě letectva jediným a základním prostředkem palby,

- používá se k ničení hlavních cílů nepřítele v pásmu průlomu,

- při zabezpečení průlomu se používá masově a centralizovaně;

- vede boj s taktickými prostředky jaderného napadení nepřítele a protibaterijní činnost.

Letectvo je jediným efektivním prostředkem operačně taktického dosahu frontu. Na letectvu spočívá tíha boje s operačně taktickými prostředky jaderného napadení nepřítele, zálohami a dalšími cíli mimo dosah dělostřelectva.

Potřeba letectva a dělostřelectva je dána potřebou dostatečného umlčení cílů v úseku průlomu, především dělostřelectva, tanků a protitankových prostředků.

Průlom obrany zabezpečujeme:

- palebnou přípravou
- palebnou podporou a
- postupným umlčováním a ničéním nepřítele soustředěnou palbou dělostřelectva a údery letectva do celé hloubky bojového úkolu.

Základ palebné přípravy tvoří palba dělostřelectva a údery letectva.

Cílem palebné přípravy je:

- umlčet opěrné body prvního a druhého sledu v pásmu průlomu;

- vyřadit prostředky protitankové obrany v pásmu průlomu;

- vyřadit taktické prostředky jaderného napadení a umlčet dělostřelectvo v pásmu útoku (operace);

- vyřadit nebo umlčet VS a naváděcí zařízení;

- umlčet zálohy nepřítele (především taktické), které by mohly být zasazeny do boje při průlomu daného postavení nebo pásma obrany;

- umlčet radiotechnické prostředky.

Vycházíme-li ze zásad organizace obrany předpokládaného protivníka je třeba, aby divize prolamující obranu nepřítele v pásmu 4 km umlčovala a ničila cíle na ploše asi 150 — 200 ha. I když bereme v úvahu, že na pokrytí této plochy nemá vliv jen počet a ráže hlavních, ale i množství munice a doba trvání palebné přípravy, nepostačí nám na plnění tohoto úkolu jen dělostřelectvo svazků prvního sledu.

Proto bude třeba na palebnou přípravu přibírat podle konkrétní situace:

- organické a posilové dělostřelectvo divizí prvního sledu;

- plukovní dělostřelectvo pluků prvního sledu;

- divizní dělostřelectvo divizí druhého sledu;

- armádní dělostřelectvo;

- PTZ armády a frontu;

- tankové prapory a pluky, pluků a divizí druhého sledu.

Dobu trvání a uspořádání palebné přípravy určujeme podle:

- rázu nepřátelské obrany;

- množství palebných prostředků, které se jí zúčastní;

- podle množství střeliva vyčleněného pro palebnou přípravu;

- času potřebného pro spolehlivé umlčení nepřítele;

- času potřebného pro rozvinutí prvního sledu ke zteči.

Dobu trvání, uspořádání, jakož i spotřebu střeliva na palebnou přípravu neurčujeme jen odhadem podle zkušeností, nebo kopírování předcházejících operací, ale musí být kalkulačně zdůvodněná.

Přibrání dělostřelectva a tanků k palebné přípravě a způsob palebné přípravy, tj. délku, strukturu a spotřebu střeliva stanoví vševojskový velitel na základě podrobné kalkulace štábu dělostřelectva v součinnosti se zpravodajskou správou (oddělením).

Vzhledem k tomu, že útok jednotlivými divizemi bude se rozvíjet na směrech, zejména v horském a zalesněném terénu, je třeba základní údaje palebné přípravy počítat po směrech.

Délka palebné přípravy je dána časem potřebným k odpálení střeliva potřebného k umlčení cílů nepřítele a časem, který vojska útočící z chodu potřebují k překonání vzdálenosti od čáry dosahu nepřátelského dělostřelectva do čáry zteče. Vzhledem k tomu, že jednotlivé směry nebude nepřítel bránit stejnými silami a na všech směry nebude přibíráno stejné množství dělostřelectva, nebude délka přípravy v celém pásmu frontu nebo armády stejná. Bude odpovídat konkrétní situaci na daném směru.

Palebná příprava se bude skládat z několika palebných přepadů. Uspořádání přepadů musí zabezpečit umlčení cílů v takovém pořadí, aby zabezpečovalo rozvinutí sil a útoku z chodu s co nejmenšími ztrátami. Při přibližování k frontě je třeba umlčovat především nepřátelské dělostřelecké baterie a před vyražením ke zteči musí být dostatečně umlčena ohniška odporu rot prvního a druhého sledu, zejména protitankových prostředků.

Struktura palebné přípravy bude závislá vždy na konkrétních podmínkách.

Při organizaci palebné přípravy věnujeme zvláštní pozornost systému obrany nepřítele. Rozhodující je okolnost, zda prolamujeme obranu přímo z dotyku, nebo musíme před průlomem zdolat pásmo příkrytí (zabezpečovací pásmo), nebo určitou vzdálenost do navázání dotyku (v průběhu

operace). Toto má vliv jak na délku, tak i na strukturu palebné přípravy i učenění dělostřelectva.

Pásmo příkrytí je třeba zdolávat předstunutými odřady po palebném přepadu dělostřelectva. Po zdolání opěrných bodů prvního postavení pásma příkrytí je třeba hlavní síly dělostřelectva začlenit před hlavní síly a včas je z chodu rozvinout a připravit k zabezpečení průlomu obrany nepřítele z chodu.

K průlomu obrany v horském a zalesněném terénu po předchozím překonání pásma příkrytí zpravidla nebude možné využít dělostřelectva a tanků útvarů a svazků druhého sledu. Průlom bude třeba zabezpečit organickým a přiděleným dělostřelectvem s hlavním důrazem na umlčení např. baterií v součinnosti s letectvem. Hlavní tíha ničení odporů v ohniscích rot bude ležet na tancích a dělostřelectvu vyčleněním pro přímou střelbu. V případě, že nepřítel v počátečním období války předem zaujme obranu na státní hranici tak, že bezprostřední na státní hranici bude přední okraj pásma příkrytí a přední okraj obrany v hloubce mimo dosah dělostřelectva, je možná i taková varianta, že se dělostřelectvo a tanky svazků druhého sledu používají k umlčení ohnisek odporu v pásmu příkrytí a organické a posilové dělostřelectvo bude postupovat na čele hlavních sil připraveno zabezpečit průlom obrany z chodu.

Velký význam při organizaci průlomu bude mít přímá střelba dělostřelectva, ke které se přibírají PT zbraně, tanky, někdy i dělostřelectvo větších ráží. Přímá střelba je schopna spolehlivě umlčet cíle v opěrných bodech rot prvního sledu.

Letecká příprava by měla být zaměřena především na cíle mimo dosah dělostřelectva, tj. prostředky jaderného napadení, zálohy, letiště, VS a baterie PVO apod. Letectvo zpravidla bude působit v průběhu paleb-

né přípravy mimo dosah dělostřelectva. Palebná příprava dělostřelectva a letectva musí být sladěna na stupni armád i divízi.

Palebná podpora se bude uskutečňovat:

- postupným soustřeďováním palby, nebo
- palebným valem, nebo
- kombinací obou.

Přítom by bylo účelné, aby palebná podpora probíhala na hloubku praporů prvního sledu nepřítele, které tvoří jádro obrany; při dostatku střeliva až do hloubky záloh, brigád, tj. asi do hloubky 5 — 8 km. Navazuje bezprostředně na palebnou přípravu. Délka palebné podpory odpovídá tempu útoku vojsk a hloubce palebné podpory.

Způsob palebné podpory je určován systémem obrany nepřítelů a počtem dělostřelectva a munice.

Tak např. na 1 km fronty při palebné podpoře postupným soustřeďováním palby je třeba asi jeden dělostřelecký oddíl.

Na palebný val je třeba na 1 km fronty do dvou dělostřeleckých oddílů.

Kromě toho v obou případech vyčleníme po jednom oddílu na pluk a divízi prvního sledu k ničení prostředků jaderného napadení, dělostřelectva, minometů, prostředků PVO a pro ničení nově zjištěných cílů.

Zhruba je na palebný val potřeba o $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ více dělostřelectva než na palebnou podporu postupným soustřeďováním palby. Z toho plyne, že v současných podmínkách budeme palebnou podporu uskutečňovat zpravidla postupným soustřeďováním.

Letecká podpora bude zaměřena především na:

- podporu předsunutých odřadů;
- ničení jednotek při obsazování pásma nepřátelské obrany;
- ničení záloh;

— zabezpečení vysazení a podporu boje výsadků;

— ničení operačně taktických prostředků jaderného napadení;

— ničení VS a naváděcích systémů;

— ničení prostředků PVO;

— ničení odcházejícího nepřítele.

Palebná podpora přechází v postupné umlčování a ničení nepřítele soustředěnou palbou dělostřelectva a údery letectva do celé hloubky bojového úkolu. Tyto úkoly plní dělostřelectvo a letectvo podle požadavků tankových a motostřeleckých svazků a útvarů postupně tak, jak zjišťují a narážejí na odpory nepřítele.

Nyní několik poznámek k použití raketových útvarů.

Použití raket s tříštivotrhavou náplní ovlivňuje především dosahovaná efektivnost a stálá připravenost k provedení jaderných úderů. Vzhledem k rozptylu a malému účinku tříštivotrhavých raket nelze jich použít k ničení jednotlivých, malorozměrných cílů (z hlediska rozptylu). Střelbu volíme „na plochu“, která si samozřejmě vyžádá mnoho raket.

(K vyřazení 10 % živé síly na ploše 4 km² operačně taktickými raketaми s tříštivotrhavou náplní je třeba při 90 % pravděpodobnosti zásahu asi 22 raket.) Proto použití raket s tříštivotrhavou náplní považujeme za výjimku.

V operaci vedené bez použití jaderných zbraní roste význam protivzdušné obrany, zejména PVO vojsk a stíhacího letectva. PVO vojsk a činnost stíhacího letectva je ovlivňována těmito činiteli:

— letectvo je v operaci vedené bez použití jaderných zbraní hlavním prostředkem operačně taktického dosahu i na straně protivníka;

— letectvo pravděpodobného nepřítele je vůči nám v převaze;

— vzhledem k silné PVO protivníka a poměrně malému taktickému do-

letu našeho letectva máme malé možnosti ničení nepřátelského letectva na letištích.

Horský terén do určité míry kanalizuje vojska na směry a prostory, které brání jejich rozptýlení do šířky a tím umožňuje lepší centralizaci letectva protivníka a zvyšuje jejich účinky. Organizace systému PVO může v horském a zalesněném terénu často rozhodnout o úspěšném vedení operace.

Roste význam i některých druhů

zabezpečení bojové činnosti zejména průzkumu, ženiijního zabezpečení, týlové zabezpečení apod., což vyžaduje samostatného rozpracování.

* * *

Při vedení operace zahájené bez JZ musí být štáby a vojska stále připraveny odhalit včas přípravy protivníka k použití JZ, předejít ho v prvním hromadném úderu a v krátké době provést všechna opatření spojená s vedením operace za použití JZ.